

Olsztyn, 21.03.2024

Prof. dr hab. Jerzy Kaleczyc, prof. zw.
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Wydział Medycyny Weterynaryjnej
Katedra Anatomii Zwierząt
ul. Oczapowskiego 13
10-719 Olsztyn
e-mail: jerzy.kaleczyc@uwm.edu.pl

**Ocena osiągnięć naukowych dr n. wet. Tomasza Szary w związku
z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego**

Ocena formalna

Podstawę formalną niniejszej recenzji stanowi pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Weterynarii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie z dnia 8 stycznia 2024 r. informujące, że w dniu 13 grudnia 2023 r. zostałem powołany przez wspomnianą Radę Naukową na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr n. wet. Tomasza Szary.

Mogę uznać, że przesłana dokumentacja jest kompletna i spełnia wymogi formalne. Chciałbym jednak nadmienić, iż Kandydat musiał ją uzupełniać, ponieważ jej pierwotna wersja nie zawierała istotnych dokumentów, w tym kopii dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora. Wciąż mam jednak duże zastrzeżenia, odnośnie sposobu, w jaki zredagowana została ważna, o ile nie najważniejsza, część każdego zestawu dokumentacji dotyczących postępowania habilitacyjnego, czyli autoreferat. Przede wszystkim brak w nim jakiegokolwiek odniesienia się Kandydata do dorobku naukowego, który obejmuje publikacje, niewchodzące w skład cyklu prac stanowiących osiągnięcie habilitacyjne. Autoreferat nie zawiera zatem tak ważnych, moim zdaniem, informacji, jak np. te, które dotyczą podejmowanych przez Niego kierunków badawczych, bądź też podnoszących kwestię ważkości prowadzonych badań, ich oryginalności i istotności dla pogłębienia wiedzy naukowej w danym obszarze. Ponadto muszę stwierdzić, że jest on opracowany niezbyt skrupulatnie, ponieważ zawiera błędy, głównie natury edycyjnej, będące prawdopodobnie wynikiem braku przeprowadzenia odpowiedniej autokorekty. Doślana kopia, pomimo, iż na to liczyłem, nie zawierała wspomnianego przeze mnie wcześniej opracowania odnoszącego się do części dorobku naukowego, która nie dotyczy osiągnięcia habilitacyjnego. Co więcej, z

otrzymanego przeze mnie pisma przewodniego, wystosowanego przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny SGGW, które datowane jest na 5 marca 2024 r. wynika, że jeden z recenzentów, prof. dr hab. Marcin Arciszewski, wystąpił z prośbą o uzupełnienie dokumentacji habilitacyjnej o takie opracowanie, ale z nie do końca oczywistych dla mnie względów, nie zostało ono zamieszczone w kolejnej dosłanej kopii, tym razem jedynie załącznika nr 4 dokumentacji! Podobno, w opinii działu prawnego RDN, wytyczne zamieszczone na stronie internetowej tej instytucji, dotyczące zasad opracowania dokumentacji habilitacyjnej, nie są dla kandydatów ubiegających się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego wiążące, zatem dr n. wet. Tomasz Szara mógł nie uwzględnić prośby Recenzenta o zamieszczenie wspomnianych danych (sic!).

W związku z powyższym, w swojej recenzji odniosę się jedynie do zapisów ustawowych, określających warunki konieczne do spełnienia przez kandydata ubiegającego się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego.

Recenzję wykonuję na podstawie zasad określonych w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst ujednolicony: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm).

Podstawowe dane o Kandydacie

Pan dr n. wet. Tomasz Szara jest absolwentem Wydziału Weterynaryjnego, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie. W roku 1990 ukończył studia i uzyskał tytuł zawodowy lekarza weterynarii, a następnie podjął pracę na stanowisku asystenta w Katedrze Anatomii Zwierząt wspomnianego Wydziału. W 1999 roku otrzymał stopień doktora nauk weterynaryjnych na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Badanie gęstości tkanki kostnej na przykładzie metapodiów żubra (*Bison bonasus* L.) w rozwoju pozapłodowym”. W 2001 roku Kandydat podjął pracę na stanowisku adiunkta początkowo w Katedrze Anatomii i Histologii Zwierząt, a od 2003 roku w Katedrze Nauk Morfologicznych Wydziału/Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie.

Ocena merytoryczna

1. Stwierdzam, iż 28 września 1999 roku Kandydat uzyskał stopień doktora nauk weterynaryjnych oraz przedstawił stosowny dokument potwierdzający jego otrzymanie (tytuł rozprawy doktorskiej podałem w poprzednim podrozdziale recenzji). Wspomniany stopień naukowy został nadany uchwałą Rady Wydziału Weterynaryjnego SGGW w Warszawie.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Pan dr n. wet. Tomasz Szara przedstawił osiągnięcie zatytułowane „Ocena dymorfizmu płciowego wybranych gatunków ptaków za pomocą różnych metod morfometrycznych” w postaci cyklu czterech powiązanych tematycznie oryginalnych prac. W przypadku trzech publikacji Kandydat był autorem pierwszym, a w przypadku jednej – ostatnim, z tym, że w przypadku wszystkich prac był autorem korespondencyjnym. Artykuły te ukazały się w latach 2022 i 2023, w czasopiśmie z listy Journal Citation Reports:

(1) Pazvant G., İnce N. G., Özkan E., Gündemir, O., Avanus K., Szara T. (2022) Sex determination based on morphometric measurements in yellow-legged gulls (*Larus michahellis*) around Istanbul. *BMC Zoology*, 7(1): 1-7.

(2) Szara T., Gündemir O., Günay E., Gün G., Avanus K., Pazvant G. (2022) Sex determination in domestic rock pigeons (*Columba livia*) using radiographic morphometry. *Acta Zoologica*. 00:1-8.

(3) Szara T., Duro S., Gündemir O., Demircioğlu İ. (2022) Sex determination in Japanese Quails (*Coturnix japonica*) using geometric morphometrics of the skull. *Animals*, 12(3): 302.

(4) Szara T., Günay E., Boz İ., Batmankaya B., Gencer H., Gün G., Vatansever Çelik EC., Gündemir O. (2023) Bill shape variation in African penguin (*Spheniscus demersus*) held captive in two zoos. *diversity*, 15(8): 945.

Sumaryczny współczynnik wpływu (IF) tych publikacji wynosi 8,374 a łączna liczba punktów Ministerstwa Edukacji i Nauki – 260, co w mojej opinii ogólnie stanowi akceptowalny wynik.

Z dołączonych oświadczeń pozostałych współautorów wynika, że udział Kandydata w przygotowaniu większości prac (publikacje 2-4) był prawdopodobnie wiodący i pierwszoplanowy. Można mieć jednak co do tej kwestii pewne wątpliwości. Zastrzeżenia musi budzić w tym zakresie publikacja (1), ponieważ Kandydat ocenił swój udział w przygotowaniu tej pracy na zaledwie 40%, natomiast wymienione przez Niego czynności związane z jej przygotowaniem są identyczne jak te, które dotyczą publikacji (3) i (4), z tym, że w ich przypadku, udział Kandydata został oceniony na, odpowiednio, 80% i 70%. Skąd zatem tak duża rozbieżność w wartościach procentowych dotyczących wspomnianego udziału? Jeśli jest to jakaś pomyłka, to należy wyrazić nadzieję, że dotyczy ona publikacji (1), a nie (3) i (4). Ponadto analiza wyszczególnionych wspomnianych czynności związanych z przygotowaniem omawianych publikacji wskazuje, że jedynie w przypadku publikacji (2)

Kandydat miał wpływ na opracowanie jej koncepcji, natomiast jeśli chodzi o pozostałe publikacje to raczej nie, ponieważ taka informacja nie została zamieszczona (!).

Celem omawianego cyklu prac było zastosowanie pomiarów morfometrycznych i adekwatnej analizy statystycznej uzyskanych rezultatów do określenia cech budowy ciała wybranych gatunków ptaków uważanych za monomorficzne (czyli takich, w przypadku których istnieją duże trudności w ocenie dymorfizmu płciowego na podstawie wyglądu zewnętrznego), umożliwiając odróżnienie osobników męskich od żeńskich. W badaniach uwzględniano zewnętrzne pomiary głowy i skrzydła u mewy żółtonogiej, pomiary morfometryczne z wykorzystaniem radiogramów głowy i kończyn gołębia skalnego, pomiary osteometryczne czaszki przepiórki japońskiej oraz morfometrię geometryczną dzioba pingwina afrykańskiego z wykorzystaniem fotografii.

Ogólnie koncepcję osiągnięcia naukowego uważam za ciekawą, a metody morfometryczne można ewentualnie uznać za konkurencyjne w stosunku do, co prawda być może bardziej skutecznych w omawianym kontekście, ale jednak praco- i kosztochłonnych metod z zakresu biologii molekularnej.

Omawiane badania wykazały, że zastosowanie odpowiednich metod statystycznych oraz morfometrii geometrycznej pozwalają na różnicowanie płci u ptaków uważanych powszechnie za monomorficzne. Badania te mają również swoje ograniczenia, o których Kandydat, co należy zaznaczyć, wspomniał zarówno w publikacjach jak i w autoreferacie. Badania morfometryczne mają ograniczoną przydatność populacyjną, zwłaszcza w przypadku osobników egzystujących w odmiennych warunkach środowiskowych bowiem negatywny wpływ na uzyskiwane wyniki może mieć wiele czynników związanych z warunkami bytowania, takich jak np. odżywianie.

Badania które przeprowadził Kandydat dotyczyły wyłącznie osobników dorosłych. Jednak w żadnej z omawianych publikacji nie zamieszczono informacji na temat dokładnego ich wieku, choć, np. w pracy (4) wspomniano, że wiek może mieć pewne znaczenie, jeśli chodzi o omawianą problematykę badawczą. Powszechnie bowiem wiadomo, że pewne parametry ciała, nawet u osobników dorosłych, zmieniają się wraz z upływem czasu. Zjawisko to dotyczy zarówno ssaków jak i, z pewnością, ptaków. Ponadto pewne wątpliwości może też budzić kwestia praktycznego zastosowania metod morfometrycznych do różnicowania płci w przypadku większej liczby osobników.

Pomimo wspomnianych zastrzeżeń, uznaję, że przedstawiony przez Pana dr n. wet. Tomasza Szarę cykl publikacji jest dokonaniem wartościowym, spełniającym ustawowe kryteria stawiane osiągnięciom habilitacyjnym.

Jak nadmieniałem wcześniej, Kandydat nie dokonał opisowej analizy pozostałej części dorobku naukowego, chciałbym jednak w tym miejscu o niej wspomnieć, i przedstawić podstawowe dane dotyczące wartości stosownych wskaźników bibliometrycznych.

Dorobek publikacyjny dr n. wet Tomasza Szary stanowi 30 prac opublikowanych w czasopismach wyróżnionych w JCR (w tym 4 prace wchodzące w skład osiągnięcia habilitacyjnego) oraz 18 prac opublikowanych w czasopismach nieuwzględnianych we wspomnianej bazie. Łączna liczba punktów MNiSzW za wszystkie publikacje wynosi 1593, sumaryczny IF – 42.295, liczba cytowań w bazie Web of Science Core Collection na dzień 29.09.2023 - 83, zaś bez autocytowań - 54, a indeks Hirscha – 5 (wg bazy Web of Science).

Generalnie wartości wskaźników bibliometrycznych ocenianego dorobku naukowego uznaję za zadowalające.

3) Współpraca naukowa z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi i realizacja staży naukowych

Uważam, że omawiane kryterium zostało przez Kandydata zrealizowane w stopniu wystarczającym. Oceniając ten aspekt działalności naukowej, biorę pod uwagę pewne uwarunkowania natury obiektywnej, mianowicie to, że z uwagi na pandemię COVID-19, możliwości dotyczące dłuższych pobytów za granicą były przez kilka ostatnich lat mocno ograniczone.

Przede wszystkim publikacje składające się na osiągnięcie habilitacyjne są efektem współpracy Kandydata z kilkoma zagranicznymi ośrodkami naukowymi (Agricultural University of Tirana, Albania oraz trzema tureckimi: Istanbul University-Cerrahpasa, Harran University i Bogazici University).

W 1998 r. Kandydat odbył trzymiesięczny staż w Pracowni Densytometrycznej Kliniki Chorób Wewnętrznych i Chorób Metabolicznych Kości Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego. Współpracował z Instytutem Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w zakresie morfologii czaszki żubra (efektem współpracy było opublikowanie czterech prac), a w 2015 roku odbył miesięczny staż w Katedrze Anatomii Zwierząt Narodowego Uniwersytetu Przyrodniczego i Ochrony Środowiska (NUBiP) w Kijowie (efektem współpracy było opublikowanie pracy, której jest autorem korespondencyjnym).

Mam jednak pewne zastrzeżenia odnośnie dokumentów potwierdzających odbycie staży, bowiem jeden z nich jest wystawiony po turecku – być może Kandydat zna biegle ten język, natomiast w mojej opinii, zaświadczenie to powinno być przetłumaczone na język angielski bądź polski.

Wniosek końcowy

W oparciu o przedstawioną powyżej analizę stwierdzam, że w zakresie podstawowych kryteriów (posiadanie stopnia naukowego doktora, posiadanie w dorobku osiągnięcia naukowego, stanowiącego znaczący wkład w rozwój określonej dyscypliny oraz współpracy naukowej z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi) dorobek naukowy dr n. wet. Tomasza Szary w stopniu zadowalającym odpowiada wymaganiom stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego, zatem spełnia warunki określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst ujednoczony: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm).

KIEROWNIK KATEDRY
prof. dr hab. Jerzy Kaleczyc, prof. zw.

MAZURSKI
nie
WETERYNARYJNEJ
i Zwierząt
apowskiego 13
ax 089 523 49 86

2024

KANCELARIA GŁÓWNA SGGW
2024 -03- 26
WPLYNĘŁO DNIA -5-

RPW78434/2024 N

POLECONA

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A.
ID 518459/W

R

(00)459007734982684680

(00)459007734982684680

(00)459007734982684680

Poczta Polska

Oplata pobrana _____ zł _____ gr

2023

PRIORYTTT

KNM

Prof. Justyna Sokółowska
SGGW
Instytut Medycyny Weterynaryjnej
ul. Nowoursynowska 159
02-776 Warszawa

the copy